

تاریخ
۳
مهر
۱۴۰۰
شنبه

هر شماره؛معرفی یک بیماری و پیشگیری و درمان آن

این شماره: سرطان غدد لنفاوی

لنفوم یا سرطان غدد لنفاوی چیست؟

دکتر احسان کرباسی

بروز عفونت های خاص. برخی از عفونت ها با افزایش خطر ابتلا به لنفوم همراه هستند ، از جمله ویروس Epstein-Barr و عفونت هلیکوباکتر پیلوری.

آزمایشات و روش‌هایی که برای تشخیص لنفوم مورد استفاده قرار می‌گیرد شامل موارد زیر است:

معاینه بدنی. پزشک شما تورم غدد لنفاوی از جمله گردن ، زیر بغل و کشاله ران و همچنین تورم طحال یا کبد را بررسی می‌کند.

برداشتن گره لنفاوی برای آزمایش. پزشک شما ممکن است یک روش بیوپسی از غدد لنفاوی را برای برداشتن تمام یا بخشی از غدد لنفاوی برای آزمایش آزمایشگاهی توصیه کند. آزمایش های پیشرفته می تواند وجود سلول های لنفوم و مشخص شدن انواع سلول ها را تعیین کند.

آزمایش خون. آزمایش خون برای شمارش تعداد سلولهای نمونه خون شما می تواند سرخ تشخیص پزشک را به شما بدهد. برداشتن نمونه ای از مغز استخوان برای آزمایش. روش آسپیراسیون و بیوپسی مغز استخوان شامل قرار دادن یک سوزن در استخوان ران شما برای برداشتن نمونه ای از مغز استخوان است. نمونه مورد بررسی قرار می‌گیرد تا سلول‌های لنفوم جستجو شود.

تست‌های تصویربرداری. پزشک شما ممکن است آزمایشات تصویربرداری را برای یافتن علائم لنفوم در سایر مناطق بدن توصیه کند. آزمایشات ممکن است شامل MRI ، CT و توموگرافی انتشار پوزیترون (PET) باشد.

بسته به شرایط شما ممکن است از آزمایشات و روش های دیگری استفاده شود.

انواع مختلفی لنفوم وجود دارد و دانستن این که دقیقاً به کدام نوع مبتلا هستید، در تهیه یک برنامه درمانی موثر بسیار مهم است. تحقیقات نشان می‌دهد که بررسی نمونه بیوپسی توسط یک آسیب شناس متخصص ، احتمال تشخیص دقیق را بهبود می بخشد.

درمان سرطان لنفوم

درمان قطعی سرطان لنفوم هنوز اثبات نشده است. و این که کدام یک از روش های درمانی لنفوم برای شما مناسب هستند ، به نوع و مرحله بیماری ، سلامت کلی و ترجیحات شخصی شما بستگی دارد. هدف از درمان نابودی هر چه بیشتر سلول های سرطانی و بهبودی بیماری است.

درمان های لنفوم شامل موارد زیر است:

نظارت فعال. برخی از اشکال لنفوم رشد بسیار کندی دارند. شما و پزشک ممکن است تصمیم بگیرید که صبر کنید تا لنفوم خود را درمان کند ، درصورتی که علائم و نشانه هایی ایجاد کند که در فعالیت های روزمره شما مداخل ایجاد کند. تا آن زمان ، ممکن است آزمایش های دوره ای برای نظارت بر وضعیت خود انجام دهید.

شیمی درمانی. در شیمی درمانی از داروهایی برای از بین بردن سلولهای سریع رشد مانند سلول های سرطانی استفاده می‌شود. داروها معمولاً از طریق ورید تجویز می‌شوند ، اما بسته به داروهای خاصی که دریافت می‌کنید می‌توانند به صورت قرص نیز مصرف شوند.

پرتو درمانی. در پرتودرمانی از پرتوهای پرنانژی مانند اشعه ایکس و پروتون برای از بین بردن سلول های سرطانی استفاده می‌شود.

پیوند مغز استخوان. پیوند مغز استخوان که به آن پیوند سلول های بنیادی نیز گفته می‌شود ، شامل استفاده از مقادیر بالای شیمی درمانی و پرتودرمانی برای سرکوب مغز استخوان شما است. سپس سلول های بنیادی مغز استخوان سالم از بدن یا اهدا کننده در خون شما تزریق می‌شود و در در آنجا به استخوان ها منتقل می‌شوند و مغز استخوان شما را بازسازی می‌کنند.

سایر درمان ها. سایر داروهایی که برای درمان لنفوم استفاده می‌شوند شامل داروهای هدفمندی هستند که بر روی ناهنجاری های خاص در سلول‌های سرطانی شما تمرکز دارند. داروهای ایمونوتراپی از سیستم ایمنی بدن شما برای از بین بردن سلول های سرطانی استفاده می‌کنند. یک درمان تخصصی به نام گیرنده آنتی ژن کایمیریک سلول‌های T بدن را در برابر میکروب مبارزه می‌کند ، آنها را برای مقابله با سرطان مهندسی می‌کند و دوباره به بدن شما تزریق می‌کند.

غدد لنفاوی کجاست؟ علل و علایم سرطان غدد لنفاوی یا لنفوم کدام است؟

سرطان‌هایی که بیشتر مسئول بزرگ شدن غدد لنفاوی هستند، لنفوم و سرطان خون می باشند. غدد لنفاوی متورم نسبتاً شایع بوده و بندرت به معنی سرطان هستند.

لنفوم یا سرطان غدد لنفاوی

سیستم لنفاوی مجموعه ای از غدد لنفاوی و عروق است که مایع لنفاوی را در بدن حرکت می‌دهد. مایعات لنفاوی حاوی گلبول های سفید خون هستند که با عفونت مقابله می‌کنند. گره های لنفاوی به عنوان فیلتر عمل می‌کنند، باکتری ها و ویروس ها را می‌گیرند و از بین می‌برند تا از انتشار عفونت جلوگیری کنند .در حالی که سیستم لنفاوی به طور معمول از بدن شما محافظت می‌کند، سلول های لنفاوی موسوم به لنفوْسیت می‌توانند سرطانی شوند. نام سرطان هایی که در سیستم لنفاوی رخ می‌دهد ، لنفوم است.

سرطان گره‌های لنفاوی به عنوان لنفوم و یا غدد لنفاوی شناخته می‌شود. گره‌های لنفاوی بخشی از سیستم ایمنی بدن هستند و می‌توانند تحت‌تأثیر هر سرطانی قرار بگیرند. وقتی سلولهای سرطانی در غدد

لنفاوی شروع می‌شوند، سرطان به عنوان لنفوم شناخته می‌شود.

سلول‌های سرطانی همچنین می‌توانند از نواحی دیگر بدن شروع شده و به غدد لنفاوی انتشار یابند، این فرآیند معروف به متاستاز است. سپس می‌توانند از طریق سیستم لنفاوی به مناطق دیگر بدن گسترش یافته و سرطان را جدی تر کرده و درمان آن را دشوار کنند. یکی از اولین علائم سرطان در غدد لنفاوی معمولاً لنفادنوپاتی است که به التهاب غدد لنفاوی اشاره دارد.

سرطان غدد لنفاوی هوچکین

هوچکین یکی از انواع سرطان است که لنفوم نام دارد. لنفوم اصطلاح عمومی سرطان‌هایی می‌باشد که در سیستم لنفاوی توسعه می‌یابند. بیماری هوچکین یک نوع غیر معمول لنفوم است که در آمریکا کمتر از ۱٪ کل انواع سرطان‌ها را شامل می‌شود. انواع دیگر سرطان‌های سیستم لنفاوی، لنفوم های غیر هوچکین نام دارند. سیستم لنفاوی قسمتی از سیستم ایمنی بدن است که به دفاع بدن در برابر بیماری و عفونت کمک می‌کند. عوامل خطر (ریسک فاکتورها) محققین از طریق انجام مطالعات سعی دارند به علت بیماری و روش‌های مؤثر درمانی پی ببرند. تاکنون، علت یا علل بیماری هوچکین شناخته نشده است و پزشکان نمی‌توانند توضیح دهند که چرا یک فرد به این بیماری مبتلا می‌شود ولی دیگری مبتلا نمی‌شود. البته واضح است که بیماری هوچکین به دنبال صدمه یا ضربه ایجاد نمی‌شود و مسری و واگیردار نیست. محققین با مطالعه الگوهای سرطان در جامعه، دریافته‌اند عوامل خطر معینی در ایجاد بیماری نقش دارند ولی برخلاف انتظار، ممکن است فردی با داشتن این ریسک فاکتورها مبتلا به بیماری هوچکین نشود در حالی که فرد مبتلا به هوچکین نیز، هیچ کدام از این ریسک فاکتورها را نداشته باشد.

سرطان غدد لنفاوی غیرهوچکین

لنفوم غیرهوچکین زمانی آغاز می‌شود که یک لنفوْسیت (معمولاً یک سلول بی) از حالت طبیعی خارج می‌شود. سلول غیرطبیعی برای تکثیر تقسیم می‌شود. سلول‌های جدید نیز دوباره و چندباره تقسیم می‌شوند و سلول‌های غیرطبیعی بیشتری تولید می‌شود. این سلول‌های غیرطبیعی، در زمان مقرر، زنده نمی‌میرند. همچنین از بدن در برابر عفونت‌ها و سایر بیماری‌ها نیز محافظت نمی‌کنند. افزایش تدریجی این سلول‌های اضافی اغلب موجب تشکیل توده‌ای از بافت می‌شود که غده یا تومور نامیده می‌شود.

علائم و نشانه های لنفوم ممکن است شامل موارد زیر باشد:

– تورم بدون درد غدد لنفاوی در گردن، زیر بغل یا کشاله ران

– خستگی مداوم

– تب

– تعریق شبانه

– تنگی نفس

– کاهش وزن غیر قابل توضیح

– پوست خارش دار

سرابت سرطان غدد لنفاوی

سرطان می‌تواند از همان جایی که شروع شده است (محل اولیه) به سایر نقاط بدن گسترش یابد. وقتی سلولهای سرطانی از تومور جدا شوند، می‌توانند از طریق جریان خون یا سیستم لنفاوی به مناطق دیگر بدن برنند. سلول های سرطانی می‌توانند از طریق جریان خون حرکت کنند تا به اندام های دوردست برسند. اگر آنها از طریق سیستم لنفاوی عبور کنند، سلولهای سرطانی ممکن است در غدد لنفاوی ختم شوند. در هر صورت، بیشتر سلولهای سرطانی فراری می‌میرند یا کشته می‌شوند قبل از شروع رشد در جای دیگر.

اما یک یا دو ممکن است در یک منطقه جدید مستقر شوند، شروع به رشد کنند و تومورهای جدیدی ایجاد کنند. این گسترش سرطان به قسمت جدیدی از بدن متاستاز گفته می‌شود. برای اینکه سلول های سرطانی در قسمت های جدید بدن پخش شوند ، باید چندین تغییر را پشت سر بگذارند. آنها ابتدا باید بتوانند از تومور اصلی جدا شوند و سپس به دیواره بیرونی یک رگ لنفاوی یا رگ خونی متصل شوند. سپس آنها باید از طریق دیواره رگ حرکت کنند تا با خون یا لنف به اندام جدید یا غدد لنفاوی سرایز شوند.

هنگامی که سرطان در غدد لنفاوی رشد می‌کند ، معمولاً بر غدد لنفاوی نزدیک خود تومور تأثیر می‌گذارد. این گره هایی است که بیشتر کارها را برای فیلتر کردن یا از بین بردن سلول های سرطانی انجام می‌دهد.

عوامل خطرناک برای سرطان غدد لنفاوی

– سن بالای ۶۰ سال

– سابقه انجام پیوند عضو

– ایدز

– بیماری‌های سیستم ایمنی مخصوصا بیماری‌های خودایمنی مانند آرتریت روماتوئید، سندروم شوگرن، لوپوس یا سیلیاک

– جنسیت، آقایان بیشتر از خانم‌ها مبتلا می‌شوند

– سابقه ابتلا به بیماری‌های ویروسی مانند اپشتین‌بار، هپاتیت C، لوسمی سابقه خانوادگی مثبت نسبت به لنفوم

– تماس با مواد شیمیایی مضر مانند بنزین، حشره کش‌ها، برخی مواد شیمیایی کارخانه‌ها

– سابقه قبلی لنفوم هوچکین یا غیر هوچکین که درمان شده است

– داشتن اضافه وزن و چاقی

تشخیص سرطان غدد لنفاوی

در صورتی‌که غدد لنفاوی شما متورم شده یا علائمی دارید که ممکن

است ناشی از سرطان غدد لنفاوی هوچکین باشد، پزشک تلاش می‌کند تا دلیل این مشکل را بیابد و در این جهت درباره سابقه پزشکی شخصی و خانوادگی شما سؤال‌هایی خواهد کرد.

ممکن است لازم باشد برخی از آزمایش‌های زیر روی شما انجام شود: معاینه فیزیکی: پزشک، وجود تورم در غدد لنفاوی را در گردن، زیر

بغل و کشاله ران معاینه می‌کند. وی همچنین وجود تورم را در طحال یا کبد نیز مورد بررسی قرار می‌دهد. آزمایش‌های خون: آزمایشگاه، آزمایش شمارش کامل سلول‌های خون را جهت بررسی تعداد گلبول‌های سفید و سلول‌ها و مواد دیگر انجام می‌دهد.

عکس‌برداری از قفسه سینه با اشعه ایکس: تصاویری که با استفاده از اشعه ایکس گرفته شده‌اند، ممکن است غدد لنفاوی متورم یا دیگر

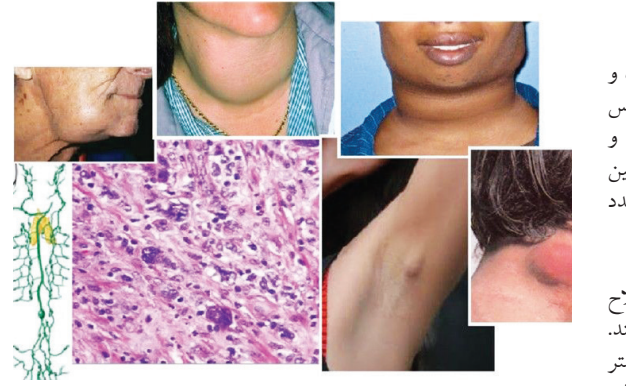
نشانه‌های بیماری را در قفسه سینه شما نشان دهند.

PET اسکن: به بیمار مقدار کمی ماده قندش رادیواکتیو تزریق می‌کنند. سپس به وسیله دستگاهی از چگونگی مصرف آن قند توسط سلول‌های

سلامت

صفحه
۶
شماره
۳۱۸۱
سال
بیست و هفتم

بدن عکس کامپیوتری می‌گیرند. سلول‌های لنفوم این قند را سریع‌تر از سلول‌های طبیعی مصرف می‌کنند و تصویر نواحی آلوده به لنفوم، در عکس‌ها واضح تر از دیگر نواحی خواهد بود.

ام‌آر‌آی: از یک دستگاه قوی مغناطیسی متصل به کامپیوتر برای تهیه عکس‌های دقیق از استخوان‌ها، مغز یا دیگر بافت‌های بیمار استفاده می‌کنند. پزشک می‌تواند این عکس‌ها را روی مانیتور مشاهده و یا آن‌ها را روی فیلم چاپ کند.

نمونه‌برداری: نمونه‌برداری تنها روش قطعی تشخیص لنفوم هوچکین است. ممکن است پزشک یک غده لنفاوی شما را به‌طور کامل بردارد (نمونه‌برداری کامل) (Excisional Biopsy) و یا تنها بخشی از یک غده لنفاوی را بردارد (نمونه‌برداری برشی) (Incisional Biopsy). معمولاً نمی‌توان با یک سوزن ظریف (بیوپسی سوزنی) از غده لنفاوی به میزانی که برای آسیب‌شناس جهت تشخیص وجود لنفوم هوچکین کافی باشد، نمونه برداشت. بهترین روش، برداشتن کامل غده لنفاوی است.

آسیب‌شناس از یک میکروسکوپ استفاده می‌کند تا وجود سلول‌های سرطان غدد لنفاوی هوچکین را در این بافت بررسی کند. بیماری که به لنفوم هوچکین مبتلاست، معمولاً سلول‌های بزرگ و غیرطبیعی به نام سلول‌های رید– اشتنبرگ دارد. این سلول‌ها در بدن کسانی که به سرطان غدد لنفاوی مبتلا نیستند دیده نمی‌شود.

دلایل ابتلا به سرطان غدد لنفاوی

علائم سرطان غدد لنفاوی گردن، زیر بغل و زیر فک در سلول‌هایی خود را نمایان می‌سازد که وظیفه مبارزه با عفونت‌های موجود در بدن را بر عهده دارند. این سلول‌ها عموماً سلول‌های مغز استخوان و لنفاوی هستند. در حالتی که فرد دچار این بیماری شود، رشد لنفوْسیت‌ها که یک نوع از گلبول‌های سفید در خون هستند حالت عادی خود را طی نمی‌کنند و از کنترل خارج می‌شوند.

دلایل مختلفی برای به وجود آمدن این نوع از سرطان در گردن، زیر بغل و همچنین زیر فک وجود دارد که در ادامه به بررسی آن‌ها خواهیم پرداخت.

۱– ضعیف شدن سیستم ایمنی بدن

در دو حالت امکان دارد سیستم ایمنی فرد دچار ضعف و ناتوانی شود. مورد اول به دنیا آمدن فرد با سیستم ایمنی ضعیف است که این مورد خود می‌تواند شرایط را برای درگیر شدن فرد با بیماری لنفوم غیر هوچکین فراهم آورد. دومین مورد تضعیف سیستم ایمنی بدن فرد در طول زندگی است. بیماری‌های مختلفی مانند ایدز و انواع هپاتیت می‌تواند باعث تضعیف شدن سیستم ایمنی شوند. این تضعیف شدن یکی از دلایل اصلی ایجاد غدد سرطانی لنفاوی زیر فک، زیر بغل و گردن است.

۲– وجود عفونت در بدن فرد

یکی دیگر از دلایل اصلی ابتلا به سرطان غدد لنفاوی زیر بغل و نوع‌های دیگر آن، این است که در بدن فرد عفونت‌هایی وجود داشته باشد. این عفونت‌ها در صورتی که درمان نشوند در دراز مدت می‌توانند باعث شود که لنفوْسیت‌ها را تحت تأثیر خود قرار دهند و به این صورت فرد دچار سرطان غدد لنفاوی گردن و غیره شود.

عفونت‌هایی مانند ویروس اپشتین بار، هلیکوباکتر و ... می‌تواند شرایط را برای آسیب رساندن به لنفوْسیت‌های را فراهم آورند.

۳– وزن زیاد یا چاقی

چاقی افراد می‌تواند یکی از دلایل اصلی ابتلا به انواع سرطان باشد. خارج شدن از چارچوب زندگی عادی می‌تواند باعث شود که فرد مستعد ابتلا به انواع سرطان باشد. تحقیقات انجام شده حاکی از آن است که افراد چاق بیش از دیگران به این بیماری مبتلا شده‌اند.

۴– رنگ‌های شیمیایی مو

تحقیقات نشان داده است که افرادی که بیش از دیگران از رنگ‌های شیمیایی مو استفاده می‌کنند، علائم سرطان غدد لنفاوی را بیشتر از دیگران نشان می‌دهند.

۵– سبک زندگی و عادت‌های غذایی

برخی از سبک‌های زندگی و عادت‌های غذایی می‌تواند شرایط را برای ابتلا به این بیماری فراهم آورد. بر اساس تحقیقات انجام شده توسط انجمن سرطان کانادا مشخص شده است که افرادی که بیش از دیگران گوشت و چربی‌های اشباع شده در برنامه غذایی خود مصرف می‌کنند، بیش از دیگر افراد در خطر ابتلا به این بیماری هستند. مصرف سبزیجات و کم کردن گوشت مصرفی در طول ماه می‌تواند تا میزان زیادی خطر ابتلا به این بیماری را در شما کاهش دهد.

۶– ژنتیک و سابقه خانوادگی

مورد دیگری که می‌تواند باعث به وجود آمدن سرطان‌های نام برده شده در این مقاله شود، ژنتیک و سابقه خانوادگی فرد است. البته توجه داشته باشید که این مورد قطعیّت زیادی ندارد و تنها به عنوان یک فرضیه مطرح شده است.

برخی از روش‌های درمانی شامل

شیمی‌درمانی

در این روش دوزهای دارویی بسیار قوی برای نابودی سلول‌های ایمنی بدون عملکرد تجویز می‌شود که می‌توانند سلول‌های ایمنی مفید را نیز از بین ببرند.

برخی از پرتوها با طول موج‌های متغیر ممکن است برای از بین بردن این سلول‌ها استفاده شوند.

پیوند مغز استخوان

بعد از استفاده از دو روش شیمی‌درمانی و پرتودرمانی برای جایگزینی سلول‌های ایمنی مفید از بین رفته، معمولاً از پیوند مغز استخوان برای تولید بیشتر این سلول‌ها به کار گرفته می‌شود.